

Suomen Apteekkariliiton
TIEDOTE 20.4.2017

Julkaisuvapaa klo 9

Ajantasainen lääkityslista vähentää lääkitysongelmia

Apteekkien toteuttamissa Lääkityksen tarkistuksissa havaittiin lääkitysongelmia noin kolmanneksella asiakkaista. Tavallisimmin ne liittyivät lääkehaittoihin, lääkkeiden ottoajankohtiin ja lääkkeiden yhteisvaikutuksiin.

Apteekkien tarjoamaan Lääkityksen tarkistuspalveluun tulleista asiakkaista vain noin puolella (45 %) oli ajantasainen lääkityslista. Kolmanneksella ei ollut lääkityslistaa lainkaan ja lopuilla oli vaillinainen lista. Tiedot perustuvat liki 300 asiakkaan tarkistuksista koottuun tuoreeseen aineistoon.

Asiakkailla oli käytössään keskimäärin 11,5 reseptilääkettä, joista 8,5 oli säännöllisessä käytössä ja kolme tarvittaessa käytettäviä. Yli 10 reseptilääkettä oli käytössä noin kolmanneksella ja yli 20 noin 6 prosentilla asiakkaista.

– Tutkimuksessamme havaittiin, että niillä, joilla oli ajantasainen lääkityslista, oli vähemmän ongelmia lääkehoidossaan, Apteekkariliiton farmaseuttinen johtaja, farmasian tohtori **Charlotta Sandler** kertoi torstaina Helsingissä alkaneilla Apteekaripäivillä.

”Asiakas oli todella tyytyväinen arviointiin, kutsui sitä onnenpotkuksi. Hän oli esim. sekoittanut kolesterolilääkkeen ja mahalääkkeen, joten kävimme läpi lääkkeiden käyttötarkoitusta. Asiakkaan lääkelista oli myös hyvin puutteellinen ja asiakas oli miettinyt lääkkeiden haittavaikutuksia.”

Kolmanneksella ongelmia

Noin puolet Lääkityksen tarkistuspalvelun asiakkaista oli huolissaan lääkkeiden yhteisvaikutuksista ja lääkehaitoista. Hieman yli kolmannes kantoi huolta lääkehoidon hallinnasta kotona.

”Asiakas ei ollut käyttänyt kaikkia määrättyjä lääkkeitä. Hän oli jättänyt tärkeitä lääkkeitä pois haittavaikutusten pelossa keskustelematta asiasta lääkärin kanssa.”

Osalla asiakkaista huoli oli turha, koska tarkistuksissa noin kolmasosalla havaittiin ongelmia lääkityksessä tai lääkkeiden käytössä. Huomiot liittyivät haittavaikutuksiin (63 %), lääkkeiden ottoajankohtiin (60 %) ja yhteisvaikutuksiin (53 %). Noin viidenneksellä havaittiin, että vain tarvittaessa otettava lääke olikin säännöllisessä käytössä. Kolmasosa käytti lääkettä väärällä annoksella.

Arvioinnin tukena apteekissa käytettävät tietokannat helpottavat esimerkiksi mahdollisen haittariskin havaitsemista lääkityksessä.

– Suun kuivuus on tyypillinen ikääntyneen, paljon lääkkeitä käyttävän henkilön kokema lääkehaitta. Suun kuivuutta voidaan hoitaa ja hampaiden reikiintymistä ehkäistä monin keinoin. Tässä apteekin neuvonnalla on tärkeä rooli, Sandler painottaa.

Kahdella kolmasosalla lääkitys oli arviointien perusteella kunnossa. Parhaimmillaan Lääkityksen tarkistuspalvelu ja siitä saatu hallinnan tunne motivoi asiakkaita aiempaa aktiivisempaan omahoitoon.

”Asiakas oli tyytyväinen ja ilahtui uudesta lääkelistasta ja selkeästä raportista, mistä kävi ilmi kaikki käydyt asiat. Kerrattiin samalla eri sairauksien hoitokäytäntöjä sekä astmalääkkeiden ottotekniikoita. Asiakkaalle tuli selväksi, että kaikki hänen käyttämänsä lääkkeet olivat tarpeellisia eikä vakavia yhteisvaikutuksia ollut. Hän innostui tekemään tehostetut verensokeri-, syke- ja verensokeriseurannan, joita voi näyttää lääkärille mennessään.”

– Paljon lääkkeitä käyttävillä tarkistukset pitäisi toteuttaa säännöllisesti apteekissa. Tämäkin selvitys osoitti, että kaikki mukana olleet hyötyivät tarkistuksesta. Sen perusteella voidaan löytää myös ne asiakkaat, joiden lääkityksessä on isoja ongelmia. Heidät voitaisiin ohjata perusteellisempaan lääkehoidon arviointiin, Sandler toteaa.

Reseptivapaiden lääkkeiden yhteisvaikutukset

Tarkistuspalvelussa käyneistä asiakkaista noin puolella oli käytössään myös reseptivapaa lääke. Liki kolmanneksella heistä havaittiin jokin huomioitava seikka lääkkeen käytössä. Tavallisimmin kyseessä oli reseptivapaan ja reseptillä hankitun kipulääkkeen haitallinen yhteisvaikutus. Lähes joka kymmenes käytti omin päin vastaavaa reseptivapaata lääkettä kuin lääkäri oli määrännyt reseptillä.

Tutkimus tukee käsitystä, että reseptivapaita lääkkeitä ostettaessa olisi hyvä kertoa käytössä olevista reseptilääkkeistä apteekin asiantuntijalle.

Terveydeksi, Suomi! -kampanja

Apteekit onnittelivat 100-vuotiaista Suomea tarjoamalla maaliskuussa Lääkityksen tarkistuspalveluita maksutta. Terveydeksi, Suomi! –kampanjan aikana tehtyjen Lääkityksen tarkistuspalveluiden havainnoista kerättiin apteekkeilta kyselyllä palautetta. Aineisto sisältää 298 Lääkityksen tarkistuspalvelun havainnot. Terveydeksi, Suomi! -kampanja on osa Suomi 100 -juhluvuoden ohjelmaa.

Lääkityksen tarkistuspalvelun tavoitteena on edistää lääkitysturvallisuutta ja lääkehoidon onnistumista kotona. Palvelussa arvioidaan asiakkaan kokonaislääkitys ja mahdolliset yhteisvaikutukset. Lisäksi keskustellaan asiakkaan kanssa lääkityksen onnistumisesta, mahdollisista haittavaikutuksista, huolista ja lääkkeiden oikeasta käytöstä.

Tiedotteen sitaatit ovat Lääkityksen tarkistuksia tehneiden farmaseuttien ja proviisorien kommentteja, jotka on poimittu palautekyselystä.

Lisätietoja: Farmaseuttinen johtaja Charlotta Sandler, p. 050 543 0411, charlotta.sandler@apteekkariliitto.fi

Apteekki-aiheisia kuvituskuvia medialle www.apteekkariliitto.fi > media > kuvapankki

Suomen Apteekkariliitto ry (www.apteekkariliitto.fi) on yksityisiä apteekkeja edustava yhdistys. Apteekkariliitto kehittää eettisesti ja ammatillisesti korkeatasoista apteekkitoimintaa osana terveydenhuoltoa ja tuottaa jäsenilleen apteekkitoimintaa tukevia palveluita.